

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การอ่านหนังสือตามความสนใจ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง อ่านคิดลิขิตความรู้
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การอ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจ เป็นการเลือกอ่านหนังสือที่ตนเองชอบ เช่น บทความ สารคดี การ์ตูน เรื่องสั้น นิยาย นวนิยาย นิทาน จากนั้นเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และสรุปใจความสำคัญจากเรื่องตามความเข้าใจของตนเอง และสามารถนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

การเลือกหนังสืออ่าน

การเลือกหนังสืออ่านมีความจำเป็นมาก นักอ่านที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่รู้จักวิธีเลือกหนังสืออ่าน ให้ได้ประโยชน์สูงสุดแก่การอ่าน โดยพิจารณาวิธีเลือก (ศิวกานท์ ปทุมสูติ, ๒๕๔๐, หน้า ๑๙-๒๐) ต่อไปนี้

๑. เลือกหนังสือที่มีสาระเรื่องราวตรงกับความต้องการหรือความจำเป็นที่ต้องอ่าน
๒. เลือกหนังสือที่ดีมีคุณลักษณะ ดังนี้
 - ๒.๑ หนังสือที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่าดี
 - ๒.๒ หนังสือที่มีกระแสวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางว่าดี
 - ๒.๓ หนังสือที่ได้รับรางวัลสำคัญ ๆ ในการประกวดขององค์กรที่มีคุณภาพ
 - ๒.๔ หนังสือซึ่งเขียนโดยนักเขียนที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของแวดวงนักอ่าน
 - ๒.๕ หนังสือที่มีคุณค่าดีพร้อมทุกด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านความคิด ด้านกลวิธี ด้านทางภาษา ด้านรูปแบบและการนำเสนอ
 - ๒.๖ หนังสือที่ได้รับการยอมรับศึกษาสืบทอดกันมาทุกยุคทุกสมัย
 - ๒.๗ เลือกหนังสือที่จะไม่นำไปในทางเสื่อมทั้งปวง

การอ่านและจับใจความสำคัญ

ในการอ่านหนังสือตามความสนใจ ผู้อ่านจะต้องมีหลักและพื้นฐานในการอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งมีหลักเกณฑ์การอ่าน (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน, ๒๕๔๗, หน้า ๑๑-๑๒) ดังนี้

๑. ตั้งใจอ่าน มีสมาธิแน่วแน่ พยายามอ่านอย่างรวดเร็วจะช่วยให้เก็บใจความสำคัญได้ดีกว่าอ่านช้า ๆ เพราะการอ่านอย่างเร็วนั้นจะทำให้ความหมายของข้อความแต่ละช่วงสายตาที่ผู้อ่านเข้าใจ จะยังคงอยู่ และนำมาสัมพันธ์กัน ทำให้เข้าใจข้อความที่อ่านทั้งหมด

แต่ถ้าอ่านได้เข้าใจความหมายของข้อความย่อ ๆ ทั้งหลายอาจเลื่อนไป ไม่สามารถจะนำมาเชื่อมโยงกันได้ และทำให้เสียสมาธิได้ง่ายด้วย

๒. เมื่ออ่านจบย่อหน้าหนึ่ง ๆ ให้หยุดคิดเล็กน้อยว่า ย่อนี้มีใจความสำคัญอย่างไร ซึ่งตามปกติใจความสำคัญจะอยู่ตอนต้น ตอนกลาง และตอนท้ายของย่อหน้าก็ได้ โดยจะมีเพียง ๑ - ๓ ประโยคเท่านั้น

๓. เมื่ออ่านจบทุกย่อหน้า นำเอาใจความสำคัญของทุกย่อหน้ามารวมกันให้ต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน โดยนึกคิดในใจหรือเขียนขึ้นใหม่โดยใช้ถ้อยคำภาษาของตนเอง

ตัวอย่างหนังสือประเภทต่าง

หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และ วารสาร หนังสือสารคดี หนังสือนวนิยาย หรือบันเทิงคดี หนังสือเกี่ยวกับสถิติ

หลักการพิจารณาหนังสือ

คำว่า “พิจารณา” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ความหมายว่า “ก. ตรวจตรา, ตริตrong, สอบสวน”

การพิจารณาหนังสือ เป็นการอ่านหนังสืออย่างละเอียดถี่ถ้วน แล้วแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้นอย่างมีหลักเกณฑ์ เป็นการวิเคราะห์และวิจารณ์หนังสือ

การพิจารณาหนังสือจะช่วยให้ผู้อ่านอ่านหนังสืออย่างมีหลักเกณฑ์ อ่านหนังสืออย่างสนุกสนานและมองเห็นคุณค่าของหนังสือ เข้าถึงรหัสไพบเราะของหนังสือและการใช้ถ้อยคำ ทำให้ผู้อ่านชอบอ่านหนังสือมากขึ้น นอกจากการพิจารณาหนังสือจะเป็นการอ่านเพื่อเข้าใจหนังสือแล้ว ผู้อ่านยังสามารถอธิบายคุณค่าของหนังสือได้อย่างมีหลักการ ช่วยทำให้ผู้อ่านรู้จักส่วนประกอบของหนังสือทั้งรูปแบบการแต่งเนื้อเรื่อง ความไพเราะของสำนวนโวหาร สามารถประเมินคุณค่าของหนังสือได้ และทำให้ผู้อ่านเกิดสติปัญญาในการอ่าน

ผู้พิจารณาหนังสือต้องมีความสามารถหลายอย่าง เช่น อ่านจับใจความได้ ดีความได้ อ่านแล้วแยกได้ว่าข้อความใดเป็นข้อเท็จจริง ข้อความใดเป็นการแสดงความคิดเห็น หรืออ่านแล้วประเมินคุณค่าได้ นอกจากนั้น ผู้พิจารณาหนังสือยังจะต้องรู้จักลักษณะของหนังสือประเภทต่าง ๆ เพราะการพิจารณาหนังสือแต่ละประเภทย่อมแตกต่างกันไปตามลักษณะของประเภทหนังสือ